

Thực hiện ESG đối với các doanh nghiệp xây dựng tại Việt Nam: Thực trạng và khuyến nghị

Trần Trung Kiên^{1*}

¹ Khoa Quản trị, Trường Đại học Công nghệ Giao thông vận tải

TỪ KHOA

Doanh nghiệp xây dựng
ESG
Môi trường
Phát triển bền vững
Quản trị
Xã hội

TÓM TẮT

Trong bối cảnh phát triển bền vững ngày càng trở thành yêu cầu tất yếu trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội, tiêu chuẩn ESG (Environmental, Social, Governance – Môi trường, Xã hội, Quản trị) là công cụ hữu hiệu nhằm đánh giá và nâng cao hiệu quả thực hành phát triển bền vững của doanh nghiệp. Đặc biệt, đối với ngành xây dựng có mức độ tác động đáng kể đến môi trường và cộng đồng nên yêu cầu triển khai ESG ngày càng trở nên cấp bách. Việc áp dụng ESG không chỉ góp phần giảm thiểu rủi ro về môi trường và xã hội mà còn nâng cao năng lực cạnh tranh và khả năng thu hút đầu tư của doanh nghiệp. Bài báo phân tích thực trạng áp dụng ESG tại một số doanh nghiệp xây dựng tiêu biểu ở Việt Nam, qua đó nhận diện các thách thức chủ yếu và đề xuất một số khuyến nghị nhằm thúc đẩy thực hiện ESG một cách hiệu quả, hướng tới mục tiêu phát triển bền vững.

KEYWORDS

Construction enterprise
ESG
Environmental
Sustainable development
Governance
Social

ABSTRACT

In the context of sustainable development becoming an imperative for socio-economic strategies, Environmental, Social, and Governance (ESG) standard serve as an effective instrument for assessing and enhancing the sustainability performance of enterprises. For the construction industry, which has a significant impact on the environment and community, the implementation of ESG is increasingly urgent. Adopting ESG principles not only contributes mitigate environmental and social risks but also enhances a company's competitiveness and investment attractiveness. This paper analyzes the current state of ESG implementation in prominent construction enterprises in Vietnam, thereby identifying key challenges and proposing recommendations to promote effective ESG implementation towards the goal of sustainable development.

1. Giới thiệu

Xây dựng là một trong những ngành kinh tế quan trọng của Việt Nam có nhiều đóng góp vào sự tăng trưởng của các ngành khác nhưng cũng có nhiều ảnh hưởng đến môi trường (tiêu thụ năng lượng, phát thải CO₂, chất thải xây dựng) và xã hội (an toàn lao động, điều kiện làm việc). Sau cam kết đạt phát thải ròng bằng 0 tại COP26 (Hội nghị các bên tham gia công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu lần thứ 26), nhu cầu tích hợp ESG vào hoạt động của doanh nghiệp, đặc biệt trong ngành xây dựng càng trở nên cấp thiết. Tuy nhiên, tình trạng thực hiện ESG của các doanh nghiệp xây dựng Việt Nam còn nhỏ lẻ và chưa đồng đều. Do đó, việc tích hợp ESG vào hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp xây dựng không chỉ là xu thế tất yếu mà còn là yêu cầu cấp thiết để đảm bảo sự phát triển bền vững của ngành. Bài báo phân tích thực trạng triển khai ESG của một số doanh nghiệp xây dựng điển hình và đưa ra khuyến nghị nhằm thúc đẩy quá trình này tại Việt Nam.

2. Tổng quan về ESG trong ngành xây dựng

2.1. Khái niệm ESG

ESG là viết tắt chữ cái đầu của ba từ tiếng anh Environmental, Social, Governance, đây là một bộ tiêu chuẩn được sử dụng để đánh giá tính bền vững và trách nhiệm của doanh nghiệp đối với môi trường, xã hội thông qua ba tiêu chuẩn: Môi trường, Xã hội và Quản trị [1, 2].

- Môi trường

Tiêu chuẩn môi trường của ESG đề cập đến tác động của một dự án hoặc hoạt động của doanh nghiệp đến môi trường và biện pháp quản lý các tác động đó. Doanh nghiệp xây dựng đang chịu áp lực phải giảm thiểu lượng khí thải, chất thải và sử dụng vật liệu bền vững [3]. Điều này không chỉ là việc đáp ứng các quy định mà còn là đáp ứng yêu cầu của cộng đồng và nhà đầu tư về hoạt động của doanh nghiệp phải thân thiện với môi trường.

Các tiêu chí Môi trường bao gồm:

- + Giảm phát thải khí nhà kính: Từ việc sản xuất vật liệu xây dựng, vận hành công trình.
- + Sử dụng vật liệu và thiết kế bền vững: Gồm vật liệu xây dựng ít tác động đến môi trường và thiết kế tiết kiệm năng lượng. Các vật liệu như bê tông carbon thấp, thép xanh và gạch nhựa tái chế... đang ngày càng được ưa chuộng, mang lại khả năng giảm phát thải carbon đáng kể.

*Liên hệ tác giả: kientt@utt.edu.vn

Nhận ngày 03/07/2025, sửa xong ngày 15/07/2025, chấp nhận đăng ngày 16/07/2025

Link DOI: <https://doi.org/10.54772/jomc.04.2025.1039>

+ Quản lý chất thải và tái chế: Quy trình xử lý chất thải xây dựng và tái chế vật liệu tại chỗ.

+ Thiết kế chống chịu khí hậu: Hệ thống làm mát và sưởi ấm thụ động, kiến trúc thích ứng với khí hậu...

+ Quản lý tài nguyên thiên nhiên: Sử dụng tiết kiệm nước, khoáng sản...

- Xã hội

Tiêu chuẩn Xã hội của ESG bao gồm các vấn đề về quyền con người, an toàn và tác động đến cộng đồng. Đối với ngành xây dựng, đó là việc đối xử với người lao động, tạo việc làm cho người dân tham gia dự án và cải thiện phúc lợi xã hội.

Các tiêu chí xã hội quan trọng gồm:

+ Điều kiện lao động: Đảm bảo điều kiện làm việc an toàn, mức lương công bằng và phúc lợi cho người lao động.

+ Đào tạo nâng cao trình độ: Cung cấp cơ hội đào tạo, bồi dưỡng để nâng cao trình độ chuyên môn cho người lao động.

+ Tác động đối với cộng đồng: Giảm thiểu sự ảnh hưởng đối với cộng đồng tại địa phương trong quá trình xây dựng và thực hiện hỗ trợ phát triển cộng đồng như xây dựng trường học, bệnh viện, công viên...

- Quản trị

Tiêu chuẩn Quản trị dùng để đánh giá công tác quản lý và điều hành doanh nghiệp thông qua cơ cấu tổ chức, quy trình, quy định. Trong lĩnh vực xây dựng, điều này được thể hiện thông qua việc duy trì các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp, thực hiện nguyên tắc minh bạch trong các hoạt động đấu thầu và mua sắm, tuân thủ đầy đủ các quy định của pháp luật, đồng thời áp dụng hệ thống kiểm soát chất lượng nghiêm ngặt xuyên suốt quá trình triển khai dự án.

Các tiêu chí quản trị bao gồm:

+ Quy trình đấu thầu: Đảm bảo các nguyên tắc minh bạch, công bằng.

+ Quy định chống hành vi gian lận: Thiết lập các quy định nhằm ngăn chặn các hành vi gian lận như thông đồng, hối lộ...

+ Đảm bảo các yêu cầu sức khỏe và an toàn lao động: Tuân thủ các quy định về an toàn lao động và vệ sinh môi trường.

+ Bảo mật dữ liệu: Bảo vệ thông tin cá nhân.

+ Công bố các chỉ số ESG: Theo định kỳ, cung cấp thông tin minh bạch theo khung ESG đã chọn để đánh giá hiệu suất thực hiện ESG.

+ Cơ cấu bộ máy quản trị: Đảm bảo bộ máy quản lý điều hành doanh nghiệp có cơ cấu đa dạng về thành viên, đại diện cho các bên liên quan khác nhau để nâng cao hiệu quả quản trị.

2.2. Vai trò và tác động của ESG trong ngành xây dựng

Ngành xây dựng đóng vai trò quan trọng trong nền kinh tế, nhưng đồng thời cũng là một trong những ngành gây tác động lớn đến môi trường (chiếm 39 % tổng lượng khí thải carbon toàn cầu, chủ yếu từ các hoạt động sản xuất vật liệu xây dựng như xi măng, thép và kính [4]). Ngoài ra, ngành xây dựng còn tiêu thụ một lượng lớn tài nguyên thiên nhiên và tạo ra lượng chất thải đáng kể. Do đó, việc tích hợp ESG trong ngành xây dựng không chỉ là một thực tiễn có lợi mà

còn là một yêu cầu cấp bách cho sự tồn tại và phát triển lâu dài. Nếu không chủ động tích hợp ESG, ngành xây dựng sẽ phải đối mặt với áp lực ngày càng tăng từ các cơ quan quản lý, nhà đầu tư và cộng đồng [4]. Đối với các doanh nghiệp xây dựng, ESG không còn đơn thuần là một lợi thế cạnh tranh mà là một yêu cầu cơ bản để tiếp tục hoạt động và duy trì sự phù hợp với thị trường.

ESG đang làm thay đổi sâu sắc cách thức phát triển và vận hành các dự án xây dựng. Trong đó có thể kể đến các sáng kiến từ việc cắt giảm khí thải carbon, giảm thiểu chất thải đến việc đảm bảo các hoạt động lao động và thúc đẩy sự tham gia của cộng đồng. Việc tích hợp ESG từ giai đoạn đầu của dự án giúp các doanh nghiệp đạt được kết quả dự án trong dài hạn và tạo dựng sự tin tưởng với các bên liên quan [5]. ESG góp phần nâng cao giá trị tài sản (nhờ chứng nhận xanh) và giảm chi phí vận hành, điều đó minh chứng cho mối tương quan tích cực giữa tính bền vững và hiệu quả kinh tế.

Trong bối cảnh các quy định pháp luật ngày càng nghiêm ngặt và kỳ vọng của thị trường không ngừng gia tăng, ESG đang từng bước khẳng định vị thế là tiêu chuẩn mới trong hoạt động của các doanh nghiệp xây dựng. Mô hình xây dựng bền vững, với trọng tâm là giảm thiểu các tác động tiêu cực đến xã hội, môi trường đang trở thành định hướng chủ đạo. Ngành xây dựng hiện nay không còn xem ESG đơn thuần là yêu cầu tuân thủ, mà ngày càng coi đây là một động lực chiến lược thúc đẩy tăng trưởng và đổi mới.

3. Thực trạng thực hiện ESG của các doanh nghiệp xây dựng tại Việt Nam

3.1. Những bước tiến ban đầu

Những năm gần đây, nhận thức về ESG đã được nâng cao trong các doanh nghiệp xây dựng tại Việt Nam, đặc biệt là các doanh nghiệp có quy mô lớn, doanh nghiệp niêm yết, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Một số tín hiệu tích cực có thể kể đến:

- Áp dụng công nghệ xanh: Nhiều dự án đã bắt đầu sử dụng các vật liệu thân thiện môi trường (gạch không nung, vật liệu tái chế...), ứng dụng giải pháp tiết kiệm năng lượng.

- Chú trọng công tác an toàn lao động, vệ sinh môi trường: Đầu tư vào hệ thống quản lý an toàn, vệ sinh lao động. Công nhân được trang bị bảo hộ lao động đầy đủ, được đào tạo định kỳ nhằm giảm thiểu tai nạn.

- Báo cáo bền vững: Một số doanh nghiệp hàng đầu đã chủ động công bố báo cáo bền vững hoặc lồng ghép các tiêu chuẩn ESG trong báo cáo thường niên.

- Trách nhiệm với cộng đồng: Tích cực tham gia vào các hoạt động xã hội, đóng góp cho cộng đồng địa phương thông qua các chương trình an sinh xã hội, giáo dục, y tế.

3.2. Thực hiện ESG tại một số doanh nghiệp xây dựng điển hình

Hiện nay, một số doanh nghiệp xây dựng lớn như Coteccons, Hòa Bình Construction Group, Vinaconex, Phục Hưng Holdings, Fecon

và Nam Long đã tiên phong trong việc tích hợp các tiêu chuẩn ESG vào hoạt động kinh doanh. Việc các doanh nghiệp chủ động triển khai ESG đã khẳng định cam kết đối với phát triển bền vững và trách nhiệm xã hội, ngoài ra đó là chiến lược dài hạn nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh và tăng cường khả năng thu hút vốn đầu tư.

(1) Công ty cổ phần xây dựng Coteccons (Coteccons)

Chiến lược chung: Coteccons cam kết phát triển bền vững, coi ESG là động lực đột phá kinh doanh. Triết lý "Future Inside You" của doanh nghiệp nhấn mạnh rằng sự bền vững bắt nguồn từ chính tư duy và hành động của mỗi cá nhân [6].

- Môi trường:

+ Sử dụng năng lượng bền vững như năng lượng mặt trời để cung cấp năng lượng cho công trường xây dựng (sử dụng hệ thống đèn năng lượng mặt trời tại 2 dự án LEGO Vietnam và Nova World Phan Thiết, tiết kiệm trung bình 300-1.000 kw điện trong 1 tháng; hệ thống điện năng lượng mặt trời tại 2 dự án Suntory PepsiCo và Riviera Point, giảm phát thải CO2 tương đương 10,78 tấn [6].

+ Quản lý tài nguyên nước bền vững bằng cách sử dụng các thiết bị có lưu lượng nước thấp, sử dụng cảnh quan tiết kiệm nước, thiết kế hệ thống thu gom nước mưa để rửa đường, rửa bánh xe khi ra khỏi công trường...

+ Xây dựng hệ thống kiểm kê khí thải nhà kính và sử dụng vật liệu xanh. Tiên phong chủ động tự nguyện tham gia vào hoạt động thống kê và giảm phát thải khí nhà kính; đặt ra mục tiêu tối đa hóa việc sử dụng vật liệu xanh như bê tông khoáng hóa CO2, gạch không nung, thép xanh... giúp làm giảm lượng phát thải CO2 ra môi trường: giảm 1.936 tấn do sử dụng bê tông khoáng hóa CO2, giảm 926 tấn do sử dụng gạch không nung, 17 công trình có sử dụng thép xanh chiếm 26 % và được cung cấp từ các đơn vị có chứng nhận quốc tế về sản phẩm môi trường [6].

- Xã hội

+ Môi trường lao động: Kiến tạo môi trường lao động tốt nhất bằng cách thiết lập các điều kiện làm việc bình đẳng: đảm bảo thu nhập công bằng cho cả nhân viên và kỹ sư, tạo điều kiện tiếp cận các lợi ích chăm sóc sức khỏe, hưu trí.

+ Sức khỏe và an toàn lao động: Được xác định là ưu tiên hàng đầu. Cam kết 100 % công nhân và đối tác trên tất cả các công trường được tập huấn về an toàn và sức khỏe nghề nghiệp bởi Ban Sức khỏe - An toàn - Môi trường.

+ Gắn kết cộng đồng: Cam kết gắn kết với cộng đồng địa phương để xây dựng các mối quan hệ tích cực, góp phần thúc đẩy nền kinh tế địa phương bằng việc sử dụng lao động, nguyên liệu, dịch vụ từ các nhà cung cấp của địa phương; hỗ trợ sinh kế; hoạt động thiện nguyện.

- Quản trị

Tiêu chí quản trị của Coteccons là minh bạch, trách nhiệm, giải trình và công bằng. Trong đó minh bạch là tiêu chí hàng đầu để thiết lập nguyên tắc, quy chế và tổ chức hoạt động quản trị. Cơ cấu tổ chức quản trị được thiết lập với các chức năng định hướng, quản lý, tham vấn và triển khai. Các chức năng này được thực thi bởi tiểu ban ESG (cấp cao), tổ triển khai và thực thi ESG (cấp cơ sở). Bên cạnh đó,

nhằm đảm bảo việc triển khai ESG một cách nhất quán và hiệu quả, Coteccons đã xây dựng hệ thống chính sách ESG toàn diện, bao gồm các nội dung về quản trị phát triển bền vững, bảo vệ môi trường, trách nhiệm xã hội và cam kết thực hành ESG theo hướng bền vững, có trách nhiệm.

(2) Tổng công ty Cổ phần Xuất nhập khẩu và Xây dựng Việt Nam (Vinaconex)

Vinaconex là một trong những doanh nghiệp lớn của Việt Nam hoạt động trong lĩnh vực xây dựng và đầu tư bất động sản. Cho đến nay, sau nhiều nỗ lực trong việc thực hiện ESG, Vinaconex được đánh giá với điểm số A – Tốt từ VietESG (năm 2024) và nằm trong danh sách 10 doanh nghiệp ESG Việt Nam xanh ngành xây dựng năm 2025 [7].

- Môi trường: Bảo vệ môi trường được xác định là một trong những ưu tiên hàng đầu của Tổng công ty, với việc tuân thủ nghiêm ngặt các quy định của pháp luật về môi trường. Hằng năm, Tổng công ty tiến hành đánh giá rủi ro và tác động môi trường đến các hoạt động cốt lõi, từ đó kịp thời đề xuất các giải pháp nhằm khắc phục hạn chế, cải tiến quy trình và nâng cao hiệu quả quản lý môi trường. Các công trình do Vinaconex làm chủ đầu tư hoặc các dự án xây dựng do đơn vị trực tiếp thi công, thường xuyên áp dụng các giải pháp sử dụng tài nguyên và năng lượng hiệu quả như hệ thống điều khiển tòa nhà thông minh, hệ thống xử lý nước thải hiện đại, sử dụng nước tiết kiệm và tái sử dụng nước.

- Xã hội: Đề cao an toàn lao động thông qua kiểm tra định kỳ, đào tạo và cung cấp thiết bị bảo hộ cá nhân. Trong năm 2024, Vinaconex đã tổ chức 218 cuộc kiểm tra an toàn vệ sinh lao động (ATVSLĐ), 123 cuộc tập huấn, huấn luyện ATVSLĐ cho 8.003 người [8]. Đảm bảo điều kiện làm việc, ổn định cuộc sống tốt nhất cho người lao động như thanh toán tiền lương, thưởng đầy đủ, đúng hạn; chế độ bảo hiểm; bố trí công việc; chỗ ăn, ở của người lao động. Song song với đó, Vinaconex luôn quan tâm và thực hiện đầy đủ trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp: chương trình thường niên “Tết cho người nghèo”, ủng hộ các hoạt động thiện nguyện tại địa phương, phụng dưỡng thường xuyên Mẹ Việt Nam anh hùng...

- Quản trị: Tầm nhìn chiến lược phát triển bền vững của lãnh đạo Vinaconex được thể hiện qua các quy trình chuẩn hóa và thực hiện nghiêm ngặt từ trên xuống dưới. Tổng công ty cũng thực hiện kiểm tra nội bộ độc lập và triển khai phương pháp quản lý 5S để duy trì môi trường làm việc hiệu quả.

(3) Công ty cổ phần Phục Hưng Holdings (Phục Hưng Holdings)

Phục Hưng Holdings là một trong 10 doanh nghiệp được bình chọn vào danh sách Doanh nghiệp ESG Việt Nam Xanh 2025 – Ngành Xây dựng [9].

- Môi trường: Phục Hưng Holdings luôn kiên định trên hành trình phát triển bền vững, xác định mục tiêu bảo vệ môi trường song hành cùng với phát triển sản xuất kinh doanh. Doanh nghiệp tiên phong ứng dụng quy trình và công nghệ BIM (Building Information Modeling) trong thiết kế và thi công xây dựng, giúp tối ưu vật liệu, giảm chi phí sản xuất và tăng năng suất lao động. Chiến dịch “Ngày thứ 7 xanh”, được tổ chức định kỳ thứ 7 hàng tuần, các công trường

tạm dừng thi công từ 1- 2 giờ để huy động cán bộ, công nhân viên tham gia dọn dẹp, sắp xếp và phân loại rác thải... Nhờ các nỗ lực bền vững, năm 2023 doanh nghiệp đã được vinh danh trong “Top 10 Thương hiệu Vì môi trường xanh Quốc gia” thuộc chương trình “Truyền thông xây dựng và phát triển nền kinh tế xanh quốc gia” lần thứ 9 [10].

- Xã hội: Doanh nghiệp chú trọng công tác nhân sự, xây dựng môi trường làm việc chuyên nghiệp, đề cao sự gắn kết với người lao động. Các hoạt động huấn luyện ATVSLĐ diễn ra thường kỳ trên khắp các công trường. Phục Hưng Holdings cũng liên tiếp được vinh danh “Top 10 nơi làm việc tốt nhất” ngành Bất động sản - Xây dựng - Vật liệu xây dựng” [11].

- Quản trị: Công ty hướng tới xây dựng hệ thống quản trị minh bạch, có trách nhiệm và áp dụng công nghệ hiện đại vào sản xuất kinh doanh. Phục Hưng Holdings nhận giải thưởng "Doanh nghiệp tiêu biểu trong đầu tư chuyển đổi số của ngành Xây dựng năm 2023" [9].

(4) Tập đoàn Nam Long (Nam Long)

Tập đoàn Nam Long công bố báo cáo phát triển bền vững đầu tiên vào năm 2024 và trở thành một trong những doanh nghiệp bất động sản tiên phong tại Việt Nam thực hiện công bố báo cáo theo hình thức tự nguyện, tách biệt với báo cáo thường niên. Việc phát hành độc lập báo cáo phát triển bền vững thể hiện cam kết rõ ràng và mạnh mẽ của doanh nghiệp trong việc hỗ trợ các mục tiêu phát triển bền vững, bao gồm thúc đẩy tăng trưởng kinh tế xanh, bảo vệ môi trường và cải thiện chất lượng sống của cộng đồng. Nam Long đã xây dựng khung báo cáo phát triển bền vững dựa trên bộ tiêu chuẩn GRI Standards năm 2021 do Hội đồng Tiêu chuẩn phát triển bền vững toàn cầu (GSSB) ban hành, đồng thời tích hợp 17 mục tiêu phát triển bền vững của Liên hợp quốc nhằm định hướng cho chiến lược phát triển dài hạn của doanh nghiệp [12].

- Môi trường: Nam Long tập trung vào quy hoạch đô thị bền vững, áp dụng tiêu chuẩn xanh trong quy hoạch, thiết kế và xây dựng. Các dự án của Nam Long có mật độ xây dựng thấp (chỉ khoảng 30-40 %), với diện tích cây xanh và mặt nước lớn (khu đô thị Waterpoint có 95 hecta cây xanh và mặt nước), đồng thời nỗ lực bảo tồn hệ sinh thái thực vật địa phương [12].

- Xã hội: Nam Long chú trọng phát triển cộng đồng cư dân và đóng góp các công trình tiện ích xã hội như trường học, nhà văn hóa... tổ chức các hoạt động xã hội quy mô lớn như giải chạy Long An Marathon [12].

- Quản trị: Nam Long duy trì thế mạnh về quản trị bền vững thông qua chiến lược hợp tác quốc tế với các đối tác lớn từ Nhật Bản,

Mỹ, Singapore, đảm bảo đáp ứng các yêu cầu cam kết quốc tế về tính chuyên nghiệp và minh bạch [12].

3.3. Nhận xét về việc thực hiện ESG của các doanh nghiệp xây dựng Việt Nam

- Sự đồng đều trong việc triển khai thực hiện: Mức độ triển khai ESG giữa các doanh nghiệp xây dựng Việt Nam có sự phân hóa rõ rệt. Trong khi các công ty hàng đầu như Coteccons, Vinaconex, Phục Hưng Holdings và Nam Long đã triển khai các sáng kiến ESG cụ thể và công bố báo cáo công khai, thậm chí Vinaconex còn đạt xếp hạng "A-Tốt", thì các doanh nghiệp khác vẫn đang đối mặt với những thách thức làm ảnh hưởng đến quá trình tích hợp ESG vào hoạt động sản xuất kinh doanh. Các doanh nghiệp lớn, thường là những doanh nghiệp niêm yết hoặc có có yếu tố nước ngoài đang dẫn đầu trong việc tích hợp ESG vào các chiến lược cốt lõi của họ. Ngược lại, nhiều doanh nghiệp vẫn đang ở giai đoạn sơ khai, chỉ tập trung vào việc tuân thủ cơ bản.

- Tỷ trọng thực hiện giữa các tiêu chuẩn: Các doanh nghiệp có xu hướng ưu tiên các tiêu chuẩn Môi trường và Xã hội hữu hình, có tính tác động trực tiếp: Coteccons với việc sử dụng năng lượng bền vững, vật liệu xanh và quản lý nước bền vững; Vinaconex với an toàn lao động, điều kiện sinh hoạt và đào tạo; Phục Hưng Holdings với việc ứng dụng BIM để tối ưu vật liệu và huấn luyện an toàn; và Nam Long với không gian xanh và tiện ích cộng đồng. Những khía cạnh này thường dễ đo lường, dễ truyền đạt và dễ chứng minh lợi ích trực tiếp hoặc sự tuân thủ. Mặc dù tiêu chuẩn quản trị được đề cập, nhưng các hành động cụ thể thường ít chi tiết hơn so với tiêu chuẩn Môi trường và Xã hội. Sự tập trung này giúp doanh nghiệp tạo đà và chứng minh giá trị, nhưng để đạt được hiệu suất ESG lớn, cần sự nỗ lực phối hợp đồng đều giữa các tiêu chuẩn.

- Thông tin báo cáo: Các doanh nghiệp hàng đầu trong ngành xây dựng Việt Nam như Coteccons, Vinaconex và Nam Long đã công bố báo cáo phát triển bền vững hoặc báo cáo ESG, cho thấy sự gia tăng về mức độ minh bạch. Tuy nhiên, khảo sát của PwC năm 2022 về các doanh nghiệp tại Việt Nam nói chung cho thấy, mặc dù 80 % doanh nghiệp đã cam kết hoặc đang lên kế hoạch thực hành ESG, nhưng chỉ có 54 % công bố phạm vi báo cáo và 10% báo cáo được xác minh bởi bên thứ ba [13]. Điều đó cho thấy giữa cam kết và hành động vẫn còn khoảng cách và vẫn chưa đảm bảo được tính minh bạch và độ tin cậy của thông tin báo cáo [14].

Bảng 1. Tổng hợp thực hiện ESG của các doanh nghiệp xây dựng điển hình tại Việt Nam.

Doanh nghiệp	Môi trường	Xã hội	Quản trị	Tình trạng Báo cáo ESG
Coteccons	Sử dụng năng lượng bền vững, vật liệu xanh, quản lý nước bền vững	Môi trường lao động, an toàn lao động, gắn kết cộng đồng, triết lý "Future Inside You"	Minh bạch quản trị, thiết lập chính sách ESG, tổ chức bộ máy thực thi	Báo cáo Phát triển bền vững

Doanh nghiệp	Môi trường	Xã hội	Quản trị	Tình trạng Báo cáo ESG
Vinaconex	Bảo vệ môi trường được đặt lên hàng đầu, sử dụng năng lượng hiệu quả	Đề cao an toàn, sức khỏe lao động, điều kiện sinh hoạt công nhân, đào tạo	Quy trình chuẩn hóa, áp dụng mô hình quản lý môi trường làm việc 5S	Lồng ghép vào báo cáo thường niên
Phục Hưng Holdings	Tiên phong ứng dụng quy trình và công nghệ BIM	Chú trọng nhân sự, môi trường làm việc chuyên nghiệp, huấn luyện an toàn	Quản trị minh bạch, ứng dụng công nghệ hiện đại	Lồng ghép vào báo cáo thường niên
Nam Long Group	Quy hoạch đô thị bền vững, mật độ xây dựng thấp, diện tích cây xanh lớn, bảo tồn hệ sinh thái	Phát triển cộng đồng cư dân, đóng góp tiện ích xã hội, hoạt động xã hội quy mô lớn	Hợp tác quốc tế, quản trị chuyên nghiệp và minh bạch	Báo cáo Phát triển bền vững theo GRI Standards

Nguồn: Tác giả tổng hợp

3.4. Cơ hội và thách thức trong thực hiện ESG

3.4.1. Cơ hội

Việc áp dụng ESG mang lại nhiều cơ hội chiến lược cho các doanh nghiệp xây dựng tại Việt Nam.

- Về môi trường:

+ Giảm chi phí và nâng cao hiệu quả hoạt động: Việc thực hiện các giải pháp ESG giúp doanh nghiệp tiết kiệm năng lượng, giảm chất thải và tiêu thụ nguyên vật liệu hợp lý, từ đó giảm chi phí vận hành và nâng cao hiệu quả tổng thể.

+ Giảm rủi ro pháp lý về môi trường: Việc tuân thủ các quy định môi trường theo ESG giúp doanh nghiệp tránh các khoản phạt và chi phí phát sinh từ vi phạm pháp luật môi trường.

- Về xã hội:

+ Thu hút và giữ chân nhân tài: Các doanh nghiệp chú trọng ESG thường xây dựng được môi trường làm việc tích cực, minh bạch và chú trọng con người, giúp tăng mức độ gắn bó và lòng trung thành của nhân viên, đặc biệt là thế hệ lao động trẻ [16].

+ Giảm rủi ro pháp lý liên quan đến lao động và cộng đồng: Việc tuân thủ các chuẩn mực xã hội giúp doanh nghiệp phòng ngừa tranh chấp lao động, khiếu kiện từ cộng đồng [15].

- Về quản trị:

+ Nâng cao uy tín và năng lực cạnh tranh: Doanh nghiệp thực hiện ESG sẽ giảm thiểu rủi ro về quản trị (minh bạch thông tin, phòng chống tham nhũng...), qua đó nâng cao uy tín thương hiệu và thu hút đối tác, nhà đầu tư. Theo khảo sát, 82 % doanh nghiệp tại Việt Nam cho rằng danh tiếng là động lực chính trong việc triển khai ESG [13].

+ Tiếp cận nguồn vốn và cơ hội đầu tư: Thực hành quản trị tốt theo chuẩn ESG giúp doanh nghiệp đáp ứng yêu cầu của các quỹ đầu tư, tổ chức tài chính – đặc biệt là những đơn vị quan tâm đến các tiêu chuẩn bền vững và quản trị hiệu quả. Đối với doanh nghiệp xây dựng Việt Nam, việc tuân thủ ESG mở ra cơ hội tiếp cận nguồn vốn quốc tế và các khoản vay xanh, nâng cao khả năng cạnh tranh trên thị trường vốn.

3.4.2. Thách thức

Mặc dù ESG mở ra nhiều cơ hội, nhưng các doanh nghiệp xây dựng Việt Nam đang gặp nhiều thách thức trong quá trình thực hiện.

- Về môi trường:

+ Chi phí đầu tư lớn: Việc áp dụng công nghệ xanh, vật liệu thân thiện môi trường và quy trình xây dựng bền vững đòi hỏi chi phí đầu tư ban đầu lớn, gây khó khăn đặc biệt với các doanh nghiệp vừa và nhỏ [18]. Tuy nhiên, các doanh nghiệp phải hiểu rằng đây không phải là chi phí chìm mà là những khoản đầu tư chiến lược mang lại lợi ích đáng kể về lâu dài, bao gồm cải thiện hiệu quả tài chính, nâng cao vị thế.

+ Thiếu công cụ đánh giá và dữ liệu môi trường: Việc thu thập, theo dõi và báo cáo dữ liệu môi trường (như phát thải khí nhà kính, tiêu thụ năng lượng, nước, chất thải) còn thiếu hệ thống và độ chính xác, gây khó khăn trong việc xây dựng chiến lược giảm thiểu tác động môi trường.

- Về xã hội:

+ Thiếu kiến thức và nhân lực chuyên môn: Có tới 61% doanh nghiệp chưa cam kết ESG cho rằng chưa được trang bị đủ kiến thức chuyên môn [13,17]. Việc thiếu hụt kiến thức và chuyên môn đòi hỏi các doanh nghiệp phải đầu tư vào đào tạo chuyên sâu và có thể cần tuyển dụng hoặc phát triển đội ngũ chuyên trách về ESG.

+ Khó khăn trong việc thu thập dữ liệu phi tài chính liên quan đến xã hội: Bao gồm dữ liệu về điều kiện làm việc, sức khỏe, sự đa dạng và hòa nhập – những yếu tố quan trọng nhưng khó đo lường và chuẩn hóa.

- Về quản trị:

+ Thiếu quy định và chỉ số chuẩn hóa: 67 % doanh nghiệp cho rằng thiếu khung pháp lý và hướng dẫn cụ thể về ESG là rào cản lớn trong việc triển khai các biện pháp quản trị bền vững [13].

+ Sự thiếu minh bạch trong quản trị dữ liệu ESG: Thiếu hệ thống kiểm soát nội bộ và cơ chế minh bạch khiến dữ liệu ESG khó sử dụng cho việc báo cáo, phân tích rủi ro và đưa ra quyết định chiến lược.

+ Thiếu sự cam kết và đồng thuận trong tổ chức: Cần có sự thay đổi tư duy, cam kết từ lãnh đạo cấp cao và đồng thuận trong toàn bộ doanh nghiệp. Sự thay đổi cơ bản trong tư duy là cần thiết trong toàn ngành xây dựng Việt Nam – từ việc coi ESG là một gánh nặng chi phí sang nhận thức đó là một yêu cầu chiến lược để tăng trưởng bền vững và lợi thế cạnh tranh. Khi thực hiện ESG, tất cả nhân viên từ

giám đốc, đội ngũ vận hành phải tham gia và có sự kết nối. Ngoài ra, các doanh nghiệp cần hiểu rằng việc thực hiện ESG là một quá trình lâu dài không thể đầu tư ngắn hạn là đạt được kết quả ngay, mà ESG đòi hỏi đầu tư bài bản và dài hạn mới có thể thu được kết quả [19].

+ Khó khăn trong cân bằng ba yếu tố E-S-G: Nhìn chung các doanh nghiệp sẽ cảm thấy khó khăn khi đồng thời phải đạt kết quả tốt ở cả ba lĩnh vực môi trường, xã hội và quản trị. Các doanh nghiệp thường phải chịu áp lực lớn về việc tạo ra nguồn lợi nhuận cao và ổn định. Điều này khiến họ buộc phải tập trung vào hiệu suất và lợi nhuận trong ngắn hạn, thay vì các mục tiêu dài hạn như trách nhiệm xã hội hay phát triển bền vững [20].

4. Khuyến nghị nhằm thúc đẩy việc thực hiện ESG đối với các doanh nghiệp xây dựng Việt Nam

4.1. Hoàn thiện và hệ thống hóa khung pháp lý

- Xây dựng một khung pháp lý ESG toàn diện và chi tiết, đặc biệt cho ngành xây dựng, bao gồm các tiêu chuẩn, chỉ số đo lường và quy trình báo cáo thống nhất.

- Ban hành các quy định rõ ràng về nghĩa vụ báo cáo ESG, khuyến khích kiểm toán và xác minh độc lập để nâng cao độ tin cậy.

- Thiết lập các cơ chế khuyến khích tài chính (tín dụng xanh, ưu đãi thuế) và phi tài chính (ưu tiên trong đấu thầu) nhằm thúc đẩy các dự án và doanh nghiệp thực hiện theo tiêu chuẩn ESG.

4.2. Nâng cao năng lực và nhận thức

- Thúc đẩy việc tổ chức các khóa đào tạo chuyên sâu về ESG cho cán bộ quản lý và nhân viên ngành xây dựng, tập trung vào các vấn đề môi trường, xã hội và quản trị phù hợp với đặc điểm của ngành [21].

- Khuyến khích các trường đại học và viện nghiên cứu tích hợp ESG vào chương trình giảng dạy và nghiên cứu, tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao.

- Thiết lập các cơ chế trao đổi thường xuyên thông qua hội thảo và diễn đàn chuyên đề, tạo điều kiện chia sẻ kiến thức, thực tiễn và sáng kiến mới liên quan đến thực hiện ESG.

4.3. Thúc đẩy ứng dụng công nghệ và đổi mới

- Tiếp cận và đầu tư vào công nghệ xanh (BIM, IoT, AI trong quản lý năng lượng) và vật liệu bền vững (bê tông carbon thấp, thép xanh, vật liệu tái chế).

- Xây dựng và ứng dụng các nền tảng số nhằm nâng cao hiệu quả, tính minh bạch và khả năng tự động hóa trong việc thu thập, quản lý và báo cáo dữ liệu ESG.

- Thúc đẩy hoạt động nghiên cứu và phát triển các mô hình kinh tế tuần hoàn phù hợp với đặc thù và điều kiện thực tiễn của ngành xây dựng tại Việt Nam.

4.4. Tăng cường hợp tác và xây dựng hệ sinh thái

- Tăng cường phối hợp giữa chính phủ, doanh nghiệp, tổ chức

tài chính, tổ chức nghiên cứu và cộng đồng nhằm hình thành một hệ sinh thái ESG đồng bộ và toàn diện.

- Khuyến khích các doanh nghiệp xây dựng tham gia vào các mạng lưới và sáng kiến ESG quốc tế để học hỏi kinh nghiệm và mở rộng cơ hội.

- Nâng cao nhận thức của cộng đồng và khách hàng về giá trị của các công trình xanh và thực hành xây dựng bền vững, tạo ra nhu cầu thị trường mạnh mẽ hơn.

5. Kết luận

Việc triển khai ESG không chỉ là một xu hướng toàn cầu mà còn đóng vai trò quan trọng đối với sự phát triển bền vững của các doanh nghiệp xây dựng tại Việt Nam. Mặc dù quá trình thực hiện vẫn đang đối mặt với nhiều thách thức, bao gồm hạn chế về nhận thức, khung pháp lý chưa hoàn thiện, chi phí đầu tư cao và năng lực triển khai còn khiêm tốn, nhưng với sự hỗ trợ đồng bộ từ phía Nhà nước thông qua các chính sách ưu đãi và cơ chế khuyến khích phù hợp, cùng với cam kết mạnh mẽ từ các doanh nghiệp trong việc đầu tư vào công nghệ, nâng cao năng lực quản trị và quản lý rủi ro, ngành xây dựng hoàn toàn có tiềm năng chuyển dịch theo hướng xanh và bền vững. Việc tích hợp các nguyên tắc ESG vào chiến lược phát triển không chỉ mang lại giá trị môi trường và xã hội mà còn góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động, năng lực cạnh tranh và giá trị thương hiệu, qua đó đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Kế hoạch và Đầu tư, USAID (2024), *Báo cáo đánh giá mức độ thực hành kinh doanh bền vững của doanh nghiệp Việt Nam theo khung môi trường, xã hội, quản trị (ESG) năm 2024*
- [2]. ESG là gì? Tiêu chuẩn ESG là gì? 1 số chính sách, quy định về ESG tại Việt Nam và trên thế giới - FPT Digital, truy cập vào tháng 6 12, 2025, <https://digital.fpt.com/esg/esg-la-gi-tieu-chuan-esg-la-gi-1-so-chinh-sach-quy-dinh-ve-esg-tai-viet-nam-va-tren-the-gioi.html>
- [3]. Le Khanh Linh, The Current Issue of Sustainable Development for Construction Contractors in Vietnam, *Journal of Economics, Finance and Management Studies*, Volume 06 Issue 10 October 2023, DOI: 10.47191/jefms/v6-i10-06.
- [4]. Asuene (2025), "Rebuilding Sustainability: How ESG is Transforming the Construction Industry" <https://asuene.com/us/blog/rebuilding-sustainability-how-esg-is-transforming-the-construction-industry>
- [5]. Building Radar (2025), "What is ESG in the Construction Industry?", <https://www.buildingradar.com/construction-blog/what-is-esg-in-the-construction-industry>
- [6]. Cotecons (2024), *Báo cáo phát triển bền vững*
- [7]. Nguyễn Quỳnh Hoa, "Vinaconex đạt chứng nhận đánh giá xếp hạng ESG "A – Tốt"", <https://vietesg.com/vinaconex-dat-chung-nhan-danh-gia-xep-hang-esg-a-tot/>
- [8]. Vinaconex (2024), *Báo cáo thường niên 2024*
- [9]. Phục Hưng Holdings (2025), *Phục Hưng Holdings được bình chọn top 10 ESG Việt Nam xanh 2025 - ngành Xây dựng*, <https://phuchung.com.vn/vi/phuc-hung-holdings-duoc-binh-chon-top-10->

- esg-viet-nam-xanh-2025-nganh-xay-dung.html
- [10]. Phúc Hưng Holdings (2023), “Phúc Hưng Holdings lọt Top 10 Thương hiệu Vì môi trường xanh Quốc gia 2023”, <https://phuchung.com.vn/vi/phuc-hung-holdings-duoc-vinh-danh-top-10-thuong-hieu-vi-moi-truong-xanh-quoc-gia.html>
- [11]. Phúc Hưng Holdings (2024), “Phúc hưng holdings tiếp tục được bình chọn top 10 nơi làm việc tốt nhất lĩnh vực bất động sản - xây dựng – vật liệu xây dựng năm 2024”, <https://phuchung.com.vn/vi/phuc-hung-holdings-tiep-tuc-duoc-binh-chon-top-10-noi-lam-viec-tot-nhat-linh-vuc-bat-dong-san-xay-dung-vat-lieu-xay-dung-nam-2024.html>
- [12]. Nam Long (2023), Báo cáo phát triển bền vững
- [13]. PwC Việt Nam (2022), Báo cáo về mức độ sẵn sàng thực hành ESG tại Việt Nam
- [14]. Dung Thi Phuong Nguyen, Lien Thi Huong Nguyen, Anh Thi Mai Nguyen and Long Le Thanh Phan (2024), *Factors affecting the readiness for ESG reporting in Vietnamese enterprises*, Problems and Perspectives in Management, 22(3), 263- 275, Doi:10.21511/ppm.22(3).2024.21
- [15]. ESG10 (2025), “Công bố top 10 doanh nghiệp esg việt nam xanh 2025 – ngành bất động sản”, <https://esg10.vn/2025/04/09/cong-bo-top-10-doanh-nghiep-esg-viet-nam-xanh-2025-nganh-bat-dong-san/>
- [16]. Thực hành ESG tại Việt Nam: Cơ hội và thách thức với các doanh nghiệp, truy cập vào tháng 6 16, 2025, <https://kinhtevadubao.vn/thuc-hanh-esg-tai-viet-nam-co-hoi-va-thach-thuc-voi-cac-doanh-nghiep-31301.html>
- [17]. Phùng Thị Thủy (2022), *ESG với phát triển bền vững của doanh nghiệp Việt Nam*, Tạp chí Công thương, Số 21 tháng 9 năm 2022
- [18]. Nguyễn Dương Hoa (2024), *Trở ngại với nhà đầu tư khi đánh giá các yếu tố ESG trong doanh nghiệp tại Việt Nam*, Tạp chí Khoa học và Công nghệ trường đại học Hùng Vương, Tập 36, số 3 (2024)
- [19]. Minh Thảo (2024), *Thực hành ESG ngành xây dựng: cần đầu tư dài hạn để hái ‘quả ngọt’*, Tạp chí Kinh tế Sài Gòn, <https://thesaigontimes.vn/thuc-hanh-esg-nganh-xay-dung-can-dau-tu-dai-han-de-hai-qua-ngot>
- [20]. Nguyễn Thị Thu Trang (2025), *Giải pháp thúc đẩy doanh nghiệp Việt Nam thực hiện ESG hướng tới phát triển bền vững*, Tạp chí Công thương, Số 6 tháng 2 năm 2025.
- [21]. Nguyễn Thị Hạnh Nguyên (2025), *Thực hành ESG tại Việt Nam*, Tạp chí Kinh tế và dự báo, <https://kinhtevadubao.vn/thuc-hanh-esg-tai-viet-nam-31620.html>